

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในบทนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์ การบริหาร และการดำเนินงานโครงการฝึกสอนในชนบท การเตรียมนักเรียนฝึกสอน ปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน และการประเมินผลงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ ประสบการณ์ด้านการสอน และประสบการณ์ด้านงานนิเทศ

เพศของอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอน

จากข้อมูลที่ประมวลได้จากคำตอบของอาจารย์นิเทศก์ 77 คน ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทส่วนมาก (66.23 %) เป็นเพศชาย นอกนั้น (33.77 %) เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 1

เพศของอาจารย์นิเทศก์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	51	66.23
หญิง	26	33.77
รวม	77	100

อายุของอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 2
อายุของอาจารย์นิเทศก์

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 24	6	7.79
25 - 29	10	12.98
30 - 34	40	51.94
35 - 39	13	16.90
40 - 44	3	3.89
45 - 49	4	5.20
50 - 54	1	1.30
รวม	77	100
ค่าเฉลี่ย	34.2	
ค่ามัธยฐาน	37.6	

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอายุอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนส่วนใหญ่ (51.94%) มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี และประมาณ 90 % มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุเฉลี่ยของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการวิจัยนี้ คือ 34 ปี

วุฒิสูงสุดของอาจารย์ในเทศก

ตารางที่ 3

วุฒิสูงสุดของอาจารย์ในเทศก

วุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	19	24.67
ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ	5	6.50
ปริญญาตรี	50	64.93
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	3	3.90
รวม	77	100

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าอาจารย์ในเทศกการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู
 ชนบทส่วนมาก (64.93 %) สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี ประมาณ 25%
 สำเร็จการศึกษาชั้นสูงที่ระดับปริญญาโท มีเพียง 10 % ที่จบประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ
 หรือประกาศนียบัตรชั้นสูง

ตารางที่ 4

วุฒิสูงสุดจากต่างประเทศและในประเทศที่อาจารย์นิเทศก์ได้รับ

วุฒิสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ต่างประเทศ	15	19.48
ในประเทศ	62	80.52
รวม	77	100

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (80.52 เปอร์เซ็นต์) สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากสถาบันภายในประเทศ นอกนั้นอีก 19.48 เปอร์เซ็นต์สำเร็จจากต่างประเทศ

ตารางที่ 5

วุฒิสูงสุดทางการศึกษาและวุฒิอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์

วุฒิที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
ทางการศึกษา	74	96.11
ไม่ใช่ทางการศึกษา	3	3.89
รวม	77	100

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงวุฒิสูงสุดของอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก (96.11%) ได้รับวุฒิทางการศึกษา ส่วนวุฒิที่ไม่ใช่ทางการศึกษามีเพียง 3.89 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น

ตารางที่ 6

ระยะเวลาหลังจากที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดท้ายของอาจารย์นิเทศก์

จำนวนปี	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	32	45.45
6 - 10	36	42.85
11 - 15	6	7.80
16 - 20	1	1.30
21 - 25	1	1.30
26 - 30	1	1.30
รวม	77	100
ค่าเฉลี่ย	6.9	
ค่ามัธยฐาน	6.6	

ตารางที่ 6 ได้ประมวลข้อมูลที่แสดงให้เห็นระยะเวลาหลังจากที่อาจารย์นิเทศก์สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด ซึ่งส่วนมาก (88 %) จะอยู่ในระหว่าง 1-10 ปีที่แล้วนั้น ในจำนวนนี้ 45.45 % สำเร็จการศึกษาสูงสุดท้าย เมื่อประมาณ 1-5 ปีมาแล้ว 42.85% สำเร็จมาแล้วประมาณ 6-10 ปี

จากข้อมูลดังกล่าวพอสรุปได้ว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนมากสำเร็จการศึกษาสูงสุดท้ายมาเป็นเวลาประมาณ 6 ปี

ประสบการณ์งานในหน้าที่ต่าง ๆ ของอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 7

ประสบการณ์ด้านการสอนของอาจารย์นิเทศก์

จำนวนปี	ประถม		มัธยม		ฝึกหัดครู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	20	95.24	19	82.61	22	30.99
6 - 10	1	4.76	4	17.39	37	52.11
11 - 15	-	-	-	-	7	9.86
16 - 20	-	-	-	-	5	7.04
รวม	21	100	23	100	71	100
คิดเฉลี่ย	3.24		3.86		7.60	
คามัธยมฐาน	3.13		3.53		7.32	

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (71 จาก 77 คน หรือ 92.20 %) มีประสบการณ์ด้านการสอนในระดับฝึกหัดครู ประมาณ 83 % ของผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอน ระดับนี้มีประสบการณ์ทางการสอนระหว่าง 1 - 10 ปี ในจำนวนนี้ 52 % มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี และ 31 % ระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเฉลี่ยแล้ว 8 ปี ในระดับมัธยม อาจารย์นิเทศก์ ประมาณ 30 % มีประสบการณ์ด้านการสอนในระดับมัธยม ซึ่งส่วนใหญ่ (83 %) มีประสบการณ์ทางการสอนระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเฉลี่ยแล้ว 4 ปี ส่วนด้านการสอนในระดับประถม อาจารย์นิเทศก์ 27.27 % มีประสบการณ์ด้านการสอนระดับประถม ในด้านนี้ส่วนใหญ่ (95 %) มีประสบการณ์ด้านการสอนที่ระหว่าง 1 - 5 ปี คิดเฉลี่ยแล้ว 4 ปี

ตารางที่ 8

ประสบการณ์ด้านบริหารของอาจารย์ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ

จำนวนปี	ประถม		มัธยม		ฝึกหัดครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	7	77.77	3	100	3	37.50	13	65.00
6 - 10	2	2.33	-	-	4	50.00	6	30.00
11- 15	-	-	-	-	-	-	-	-
16 -20	-	-	-	-	1	12.50	1	5.00
รวม	9	100	3	100	8	100	20	100
คิดเฉลี่ย		4.11		3		7.37		5.02
ค่ามัธยฐาน		3.71		3		6.75		4.35

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ในเทศก์ เพียง 20 คน จาก 77 คน หรือ 38.50 % มีประสบการณ์ด้านงานบริหารในจำนวนนี้ 65 % มีประสบการณ์ทางด้านนี้ระหว่าง 1-5 ปี และ 30 % ของอาจารย์ในเทศก์ มีประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี อาจารย์ในเทศก์ การฝึกสอนที่มีประสบการณ์ด้านบริหารคิดเฉลี่ยประมาณ 5 ปี

ตารางที่ 9

ประสบการณ์ด้านกานการนิเทศการสอนทั่วไปของอาจารย์นิเทศ

จำนวน ปี	ประถม		มัธยม		ฝึกหัดครู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	20	74.04	8	80.00	37	66.07
6 - 10	5	18.40	1	10.00	17	30.35
11- 15	1	4.33	-	-	1	1.79
16- 20	1	4.33	1	10.00	1	1.79
รวม	27	100	10	100	56	100
เฉลี่ย	4.85		5		4.96	
ค่ามัชฌิมฐาน	3.75		3.63		4.29	

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ (56 จาก 77 คน หรือ 72.72 %) มีประสบการณ์ด้านกานการนิเทศการสอนทั่วไปประมาณ 74 % ของอาจารย์นิเทศที่มีประสบการณ์การนิเทศในระดับประถมระหว่าง 1 - 5 และประมาณ 18 % มีประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี เฉลี่ยประมาณ 5 ปี ส่วนการนิเทศในชั้นมัธยมศึกษา มีอาจารย์นิเทศ 80 % มีประสบการณ์การนิเทศประมาณ 1-5 ปี และ 10 % มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี เฉลี่ยแล้วประมาณ 5 ปี 66 % ของอาจารย์นิเทศที่มีประสบการณ์ การนิเทศในระดับฝึกหัดครูอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และ 30 % มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี เฉลี่ยแล้วประมาณ 5ปี

ตารางที่ 10
 ประสบการณ์ของอาจารย์นิเทศก์ด้านการฝึกสอนในโครงการ
 และนอกโครงการฝึกหัดครู

จำนวนปี	นอกโครงการ		ในโครงการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	23	82.13	53	74.65
6 -10	3	10.73	18	25.35
11 -15	1	3.57	-	-
16 -20	1	3.57	-	-
รวม	28	100	71	100
ค่าเฉลี่ย		8.35		11.75
ค่ามัธยฐาน		3.55		3.85

ตารางที่ 10 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (71 จาก 77 คน หรือ 92 %) ที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในจำนวนนี้ประมาณ 75 % มีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี ประมาณ 25 % มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี คิดเฉลี่ยประมาณ 12 ปี และอาจารย์นิเทศก์ที่ทำกรนิเทศการฝึกสอนนอกโครงการฝึกหัดครูชนบท (28 จาก 77 คน หรือ 36 %) ประมาณ 82 % มีประสบการณ์การนิเทศการสอนนี้ประมาณ 1-5 ปี ประมาณ 18 % มีประสบการณ์การนิเทศระหว่าง 6-20 ปี เฉลี่ยแล้วประมาณ 8 ปี

การศึกษาของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับงานนิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

จากข้อมูลที่ประมวลที่ประมวลได้จากแบบสอบถามปรากฏว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก (80.51%) ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกสอนในชนบทมาก่อน มีเป็นเพียงส่วนน้อย (19.49 %) เท่านั้นที่เคยได้รับการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ และวิชาที่ได้รับการศึกษานั้น เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนทั่วไป การพัฒนาท้องถิ่น และมนุษยสัมพันธ์

อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมีความประสงค์ที่จะได้รับการศึกษาเกี่ยวกับงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทเพื่อเป็นประโยชน์ในการออกไปรับหน้าที่อาจารย์นิเทศก์อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่ในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

วิชาที่อาจารย์นิเทศก์ต้องการให้มีการอบรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงาน
ด้านนิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู

วิชา	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาท้องถิ่น	72	94.80
มนุษยสัมพันธ์	71	92.22
การอนามัยและสุขภาพ	71	92.22
การศึกษาในชนบท	69	89.61
หลักการนิเทศ การศึกษา	62	81.51
การแนะแนว	51	66.23
วัฒนธรรม	49	63.63
ปรัชญาการศึกษา	45	58.44

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์จำนวนกว่า 90 % ต้องการ ศึกษ **เรื่องการพัฒนาท้องถิ่น มนุษยสัมพันธ์ การอนามัย และสุขภาพ** รองลงไปคือวิชา การศึกษาในชนบทและหลักการนิเทศการศึกษา

ตารางที่ 12

จำนวนชั่วโมงและจำนวนครั้งที่อาจารย์นิเทศก์เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับ
การนิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

จำนวนชั่วโมง	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50	2	1	3	9.60
50-60	7	2	9	29.01
70-80	2	1	3	9.60
90-100	3	2	5	16.01
ตั้งแต่ 100 ขึ้นไป	4	7	11	35.78
รวม	18	13	31	100
ค่าเฉลี่ย	65.5	74.73	97.75	
ค่ามัธยฐาน	60.5	82.2	71.5	

ข้อมูลจากตารางที่ 12 ได้แสดงให้เห็นว่าจากจำนวนอาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถาม มีผู้เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องโครงการฝึกหัดครูชนบทเพียง 31 คน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 41.79 % ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมไม่เกิน 2 ครั้ง 35 % ของผู้รับการอบรมรายงานว่าได้เข้ารับการอบรมตั้งแต่ 100 ชั่วโมงขึ้นไป 29 % ระหว่าง 50-60 ชั่วโมง คิดเฉลี่ยประมาณ 98 ชั่วโมง

ความรู้เกี่ยวกับชนบทของอาจารย์นิเทศก่อนออกทำหน้าที่อาจารย์นิเทศการฝึกสอนในโครงการ

ฝึกหัดครูชนบท

ตารางที่ 13

เรื่องที่อาจารย์นิเทศได้รับการแนะนำก่อนออกทำงานทางด้าน
นิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
พาไปแนะนำให้รู้จักกับชาวบ้านและบุคคลสำคัญของหมู่บ้าน	44	57.14
แนวทางการนิเทศการฝึกสอน	26	33.77
วิธีการปรับปรุงชนบท	20	25.97
วิธีการดำเนินงานโครงการนี้	39	50.65

อาจารย์นิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมักจะได้รับคำแนะนำก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า เรื่องที่อาจารย์นิเทศได้รับการแนะนำส่วนใหญ่ คือ การพาไป แนะนำให้รู้จักกับชาวบ้านและผู้นำชุมชน (57 %) วิธีการดำเนินงานของโครงการ (50 %) นอกจากนั้นก็ยังมีเรื่องแนวทางการนิเทศการฝึกสอน และวิธีการปรับปรุงชนบท

หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลายด้าน เช่น ด้านการนิเทศการฝึกสอน
 ด้านการสอน ด้านการปกครอง และทางด้านการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนฝึกสอน

ตารางที่ 14

หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
งานด้านการนิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท	74	96.10
งานด้านการสอนในสถาบันฝึกหัดครู	62	80.52
งานด้านการสอนในโรงเรียนสาธิต	5	6.49
งานด้านกิจกรรมนอกหลักสูตร	32	41.56
งานด้านการปกครอง	22	28.57
งานด้านธุรการ	22	28.57
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	34	44.16
เป็นอาจารย์ประจำหอพัก	12	15.58

ข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 14 แสดงว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก (96.10 %) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการนิเทศการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทรองลงมา ก็คือหน้าที่ในด้านการสอนในสถาบันฝึกหัดครู (80.52%) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา (44.16%) และงานด้านกิจกรรมนอกหลักสูตร (41 %)

ความรับผิดชอบทางด้านการฝึกสอน

ตารางที่ 15

จำนวนชั่วโมงที่อาจารย์นิเทศก์รับผิดชอบในการนิเทศการสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ชั่วโมงต่อสัปดาห์	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	6	8.10
6 - 10	16	21.63
11 - 15	15	20.02
16 - 20	14	18.87
21 - 25	9	12.15
26 - 30	9	12.15
31 - 35	1	1.36
36 - 40	2	2.71
41 - 45	2	2.71
รวม	74	100
ค่าเฉลี่ย	16.82	
ค่ามัธยฐาน	15.50	
พิสัย	3 - 4 หรือ 42-3 = 39	

ข้อมูลในตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ประมาณ 93 % มีชั่วโมงการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทระหว่าง 1-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในจำนวนที่ 40 % มีชั่วโมงนิเทศระหว่าง 6-15 ชั่วโมง 31 % ระหว่าง 16 -25 ชั่วโมง โดยส่วนรวมอาจารย์มีชั่วโมงนิเทศ เฉลี่ยประมาณ 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ความรับผิดชอบทางด้านการสอน

ตารางที่ 16

ชั่วโมงที่อาจารย์นิเทศก์รับผิดชอบทางด้านการสอนในสถาบันฝึกหัดครู

ชั่วโมงต่อสัปดาห์	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	12	18.75
6 - 10	28	43.75
11 - 15	21	32.81
16 - 20	3	4.69
รวม	64	100
ค่าเฉลี่ย		9.17
มัธยฐาน		9.07
พิสัย		18-3 = 15

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (64 จาก 77 คน หรือ 83.12 %) ทำหน้าที่ทางด้านการสอนด้วย ในจำนวนนี้ 43.75 % ของอาจารย์นิเทศก์ทำการสอนระหว่าง 6-10 ชั่วโมง และ 32.81 % ทำการสอนระหว่าง 11-15 ชั่วโมง เฉลี่ยแล้วประมาณ 9 ชั่วโมง

ความรับผิดชอบทางคานการนิเทศ

ตารางที่ 17

จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่อาจารย์นิเทศก์ต้องรับผิดชอบในหนึ่งภาคเรียน

จำนวนนักเรียน	ในโครงการ		นอกโครงการ	
	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
1 - 10	10	12.99	-	-
11 - 20	18	23.38	4	66.66
21 - 30	8	10.39	2	33.44
31 - 40	8	10.39	-	-
41 - 50	7	9.09	-	-
51 - 60	2	2.60	-	-
61 - 70	2	2.60	-	-
71 - 80	3	3.90	-	-
81 - 90	3	3.90	-	-
90 - 100	11	14.27	-	-
101 - 110	5	6.49	-	-
รวม	77	100	6	100
ค่าเฉลี่ย		44.58		18.83
คามัธยฐาน		30.95		15.50

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ต้องรับผิดชอบต่อนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูครบพจนเฉลี่ยแล้วเทอมละ 44 คน ส่วนความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์ต่อนักเรียนฝึกสอนนอกโครงการคิดเฉลี่ยแล้ว 18 คน ต่อหนึ่งเทอม

ตารางที่ 18

ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่จะรับผิดชอบเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนฝึกสอนในหนึ่งภาคเรียน

จำนวนนักเรียน	ในโครงการ		นอกโครงการ		รวมทั้ง 2 โครงการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	5	6.67	10	28.60	1	2.33
6 - 10	20	26.67	6	17.14	2	4.65
11 - 15	10	13.33	2	5.70	7	16.28
16 - 20	19	25.33	8	22.86	2	4.65
21 - 25	1	1.33	1	2.90	1	2.33
26 - 30	7	9.33	5	14.29	7	16.28
31 - 35	13	17.34	3	8.51	23	53.48
รวม	75	100	35	100	43	100
ค่าเฉลี่ย	18.73		19.60		26.39	
ค่ามัธยฐาน	16.16		14.25		33.76	

ตารางที่ 18 แสดงว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (75 จาก 77 หรือ 97.45 %) มีความเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ แต่ละคนควรจะรับผิดชอบนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู ชนบทประมาณ 18 คน ต่อเทอม มีอาจารย์นิเทศก์ 35 คน จาก 77 หรือ 44 % มีความเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ แต่ละคนควรจะรับผิดชอบนักเรียนฝึกสอนนอกโครงการฝึกหัดครู ชนบท 19 คน ต่อเทอม อาจารย์นิเทศก์ ส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์แต่ละคนควรจะรับผิดชอบนักเรียนฝึกสอนทั้ง 2 โครงการเฉลี่ยแล้วประมาณ 26 คน

ตารางที่ 19

ความถี่ของการประชุมนักเรียนฝึกสอน ของอาจารย์นิเทศก์

ความถี่ของการประชุม	จำนวน	ร้อยละ
สัปดาห์ละครั้ง	4	5.17
เดือนละครั้ง	18	23.39
เทอมละครั้ง	28	36.37
ตามความสะดวก	21	35.07
รวม	77	100

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (36.37 %) ได้มีการประชุมนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นประจำทุกสัปดาห์ และ 35.07% ทำการประชุม ตามความสะดวก

ตารางที่ 20

จำนวนชั่วโมงที่ใช้ประชุมสัมมนาระหว่างอาจารย์นิเทศและเด็กฝึกสอนในการประชุมแต่ละครั้ง

จำนวนชั่วโมง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	4	5.19
1 - 3	67	87.01
4 - 6	6	7.80
7 - 9	1	1.30
มากกว่า 9 ขึ้นไป	1	1.30
รวม	77	100
ค่าเฉลี่ย	2.20	
ค่ามัธยฐาน	2.08	

จากข้อมูลในตารางที่ 20 แสดงว่า อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ (87 %) ใช้เวลาประชุมนักเรียนฝึกสอน ครั้งละประมาณ 1-3 ชั่วโมง เฉลี่ยประมาณ 2 ชั่วโมงต่อครั้ง

การพบและให้คำปรึกษาต่อนักเรียนฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 21

วิธีที่อาจารย์นิเทศก์ใช้สำหรับการพบปะนักเรียนฝึกสอน

วิธีการ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นกลุ่ม	72	93.50
เป็นรายบุคคล	32	41.55
อื่น ๆ	8	10.39

ตารางที่ 21 ได้แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก (93%) ประชุมพบปะนักเรียนเป็นกลุ่ม ประมาณ 42 % รายงานว่าใช้วิธีพบปะเป็นรายบุคคล ส่วนวิธีการอื่น ๆ (10 %) มีทั้งวิธีการประชุมเป็นกลุ่มและรายบุคคล หรืออาจทำด้วยการนัดหมายและทั้งมิได้นัดหมาย

ตารางที่ 22

เรื่องที่อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนฝึกสอน

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
การสอนที่นักเรียนเผชิญอยู่	59	76.62
การพัฒนาหมู่บ้าน	47	61.04
ความสัมพันธ์กับชาวบ้าน	50	64.93
ปัญหาส่วนตัว	47	61.04
ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนฝึกสอน	74	96.10

ตารางที่ 2 แสดงว่า เรื่องที่อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ (96.10 %) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนฝึกสอน เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนฝึกสอน เรื่องการฝึกสอนที่นักเรียนเผชิญอยู่ในขณะที่ฝึกสอน (76 %) เรื่องความสัมพันธ์กับชาวบ้าน (65%) การพัฒนาหมู่บ้าน (61 %) และปัญหาส่วนตัว (61 %)

การบริหารและการดำเนินงานการฝึกสอนในชนบท

สาระสำคัญของการบริหารและดำเนินงานของโครงการฝึกสอนในชนบท ประกอบด้วย องค์ประกอบของคณะกรรมการ การฝึกสอน การประชุมร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการ และอาจารย์นิเทศก์ การไปเยี่ยมของหัวหน้าสถานศึกษาและคณะกรรมการ งบประมาณในการดำเนินงาน การเดินทางไปที่นิเทศของอาจารย์นิเทศก์ และปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์

องค์ประกอบของคณะกรรมการฝึกสอน

เพื่อให้การฝึกสอนเป็นไปโดยเรียบร้อย สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งในโครงการวิจัยนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝึกสอนขึ้น องค์ประกอบของคณะกรรมการอาจแตกต่างกันไปบ้าง ดังข้อมูลที่ได้ประมวลมาต่อไปนี้

จำนวนกรรมการ

ตารางที่ 23

จำนวนกรรมการของคณะกรรมการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

จำนวนกรรมการในโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3	1	1.96
3 - 5	5	9.80
6 - 8	10	19.61
9 - 11	22	43.14
12 - 14	4	7.83
15 - 17	5	9.80
18 - 20	3	5.90
มากกว่า 20 ขึ้นไป	1	1.96
รวม	51	100
ค่าเฉลี่ย		10.14
ค่ามัธยฐาน		9.25

ตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า จำนวนกรรมการในแต่ละคณะกรรมการฝึกสอน อยู่ในระหว่าง 6 - 11 คน (63 %) ในจำนวนนี้ส่วนมาก (43 %) รายงานว่ามีจำนวนคณะกรรมการระหว่าง 9 - 11 คน โดยเฉลี่ยคณะกรรมการมักจะประกอบด้วยกรรมการจำนวน 10 คน

บุคคลที่ประกอบเป็นคณะกรรมการ

ตารางที่ 24

บุคคลที่ประกอบเป็นคณะกรรมการ การฝึกสอนชนบท

บุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ใหญ่	59	76.62
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	54	70.13
ผู้ช่วยฝ่ายธุรการ	34	44.16
หัวหน้าหมวดต่าง ๆ	51	66.23
อาจารย์ในหมวดต่าง ๆ	50	64.94
อื่น ๆ เช่น อาจารย์นิเทศ	14	18.18

จากข้อมูลในตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มักจะได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท คือ อาจารย์ใหญ่ (77 %) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ (70 %) หัวหน้าหมวดต่าง ๆ (66 %) และอาจารย์ในหมวดต่าง ๆ (65 %) มีข้อน่าสังเกตคือ มีอาจารย์นิเทศก์ เพียงจำนวนน้อยที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการฝึกสอน

การไปเยี่ยมหน่วยฝึกสอนของคณะกรรมการ

ตารางที่ 25

การไปเยี่ยมโครงการฝึกสอนในชนบทของคณะกรรมการฝึกสอน

จำนวนครั้งต่อเทอม	จำนวน	ร้อยละ
1	21	42.86
2	8	16.33
3	6	12.24
4	1	2.04
5	4	8.16
ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	9	18.37
รวม	49	100

จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 25 จะเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ 49 คน จาก 77 คน หรือ 63 % รายงานว่าคณะกรรมการฝึกสอน ได้ออกไปเยี่ยมการปฏิบัติการฝึกสอนในโครงการชนบท ในจำนวนนี้ ส่วนมาก (58 %) ไปเยี่ยมมากกว่า 1 ครั้ง และ 43 % รายงานว่าไปเยี่ยมเพียงครั้งเดียวต่อเทอม

การไปเยี่ยมหน่วยฝึกสอนของหัวหน้าสถาบัน

ตารางที่ 26

การไปเยี่ยมโครงการฝึกหัดครูชนบทของ หัวหน้าสถาบัน

จำนวนครั้งต่อเทอม	จำนวน	ร้อยละ
1	28	43.75
2	16	25.00
3	9	14.06
4	2	3.13
5	4	6.24
ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	3	4.69
แล้วแต่โอกาส	2	3.13
รวม	64	100

ในตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าสถาบันส่วนใหญ่ (56 %) ไปเยี่ยมหน่วยฝึกสอนมากกว่า 1 ครั้งและประมาณ 44 % ไปเยี่ยมหน่วยงานดังกล่าวเพียง 1 ครั้งต่อเทอม

งบประมาณ

จากข้อมูลที่ได้ประมวลมาเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบท ทุกสถาบัน (100 %) ไม่ได้งบประมาณ ส่วนนี้จากทางราชการเลย เงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นเงินที่ได้มาจาก ค่าอาหารของนักเรียนฝึกหัดครูที่เหลือ ได้รับการบริจาค และเงินที่ได้จากการขายของ ซึ่งรวมมาใช้ในงานนี้

พาหนะที่ใช้ในการออกนิเทศของอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 27

การเดินทางเพื่อออกไปนิเทศ ของ อาจารย์นิเทศก์

การเดินทางโดย	จำนวน	ร้อยละ
รถของสถานฝึกหัดครู	60	77.92
รถส่วนตัว	6	7.79
รถประจำทาง	23	29.87
อื่น ๆ	13	16.88

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก (77 %) เดินทางไปนิเทศการฝึกสอนในชนบทโดยรถของสถาบันฝึกหัดครู ถัดไปคือ รถประจำทาง (30%) มีใช้รถยนต์ส่วนตัวและอื่น ๆ ประมาณ 24 % ของอาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถาม

ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์

ตารางที่ 28

ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ขาดความรู้ทางคานพัฒนาชนบท	32	41.55
ขาดความถนัดในการนิเทศ	13	16.88
ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	29	37.66
ท้องถิ่นที่ไปปฏิบัติงานไม่ให้ความร่วมมือ	19	24.67
หน่วยฝึกสอนไกลเกินไปไม่สะดวกในการไปนิเทศ	12	15.58
การคมนาคมไม่สะดวก	20	25.97
มีความรับผิดชอบงานอื่นมากเกินไป	31	40.26
อื่น ๆ เช่น ขาดกำลังเงิน และ ขาดบุคคล	20	27.27

จากข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์มีปัญหาในการฝึกสอน เนื่องจากขาดความรู้ทางคาน การพัฒนาชนบทถึง 41.55 % และประมาณ 40.26% ต้องรับผิดชอบงานอื่นมากเกินไป ซึ่งทำให้การนิเทศไม่ได้ผลตามที่ต้องการ ปัญหาสำคัญอีกคานหนึ่ง คือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนเรื่องหน่วยฝึกสอนไกลเกินไปไม่สะดวกต่อการไปนิเทศนั้นมีจำนวนน้อยเพียง 15.58 % เท่านั้น

การเตรียมนักเรียนฝึกสอน

การเตรียมนักเรียนฝึกสอน ในระยะก่อนออกฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ส่วนมากมักจะกระทำในรูปของการประชุมพิเศษ ข้อมูลที่ประมวลได้ เกี่ยวกับการประชุมพิเศษการฝึกสอน

วิทยากร

ตารางที่ 29

วิทยากรภายนอกที่มาช่วยในการประชุมพิเศษนักเรียนฝึกสอน

บุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ครูใหญ่ของโรงเรียนที่ไปฝึกสอน	47	61.04
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	40	51.94
อนามัยจังหวัด	32	41.56
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	28	36.36
บุคคลต่าง ๆ เช่น นายแพทย์ ศึกษานิเทศก์	25	32.46
เกษตรกรรมจังหวัด	23	29.87
นายอำเภอ	23	29.87
ครูประจำชั้น	17	22.07
พัฒนานิเทศก์	11	14.28
กำนันผู้ใหญ่บ้าน	3	3.89
พระสงฆ์ในท้องถิ่น	2	2.59

ตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าวิทยากรจากภายนอกที่มักจะได้รับเชิญมาร่วมในการประชุมพิเศษแก่นักเรียนฝึกสอน คือ ครูใหญ่ ของโรงเรียนที่ร่วมมือ ศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง ๆ เช่น อนามัยจังหวัด และ ศึกษานิเทศก์ จังหวัด แพทย์ และ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

เรื่องที่ใช้วิทยากรนำมาปฐมนิเทศ

ตารางที่ 30

หัวข้อเรื่อง ที่ใช้วิทยากรภายนอกในการให้การศึกษาปฐมนิเทศ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นอยู่โดยทั่วไปของชนบท	42	54.54
ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนบทนั้น	31	40.26
สิ่งที่ทางหมู่บ้านต้องการให้พัฒนา	29	37.66
บุคคลสำคัญในหมู่บ้าน	26	33.76
ทรัพยากรในชนบท	22	28.57

จากข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 30 จะเห็นว่าวิทยากรภายนอกมักจะปฐมนิเทศนักเรียนฝึกสอนในเรื่องเกี่ยวกับ ลักษณะความเป็นอยู่ทั่วไปของชนบท (54%) ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนบทนั้น (40 %) สิ่งที่ต้องการให้หมู่บ้านต้องการให้พัฒนา (37 %) บุคคลสำคัญในหมู่บ้าน (33 %) และทรัพยากรในชนบท (28 %)

วิชาที่ทางสถาบันฝึกหัดครูปฐมนิเทศนักเรียนฝึกสอน

ตารางที่ 31
วิชาที่นำมาปฐมนิเทศนักเรียนฝึกสอน

วิชา	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อหาวิชาที่นำไปสอน	44	57.14
วิธีการไปพัฒนาหมู่บ้าน	53	68.83
กลวิธีการสอน	65	84.41
ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนที่ไปฝึกสอน	56	72.72
การเป็นผู้นำในหมู่บ้าน	53	68.83
มนุษยสัมพันธ์	66	85.71
อื่น ๆ เช่นการวัดผล การเกษตร อนามัย	37	48.05

ตารางที่ 31 แสดงว่าวิชาที่มักจะนำมาเป็นหัวข้อเรื่องปฐมนิเทศการฝึกสอน คือ มนุษยสัมพันธ์ (86 %) กลวิธีการสอน (84 %) ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนที่จะไปฝึกสอน (73 %) และการพัฒนาหมู่บ้าน (69 %)

ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกสอน

ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกสอนมีหลายด้านด้วยกัน เท่าที่ประมวลมาได้จากแบบสอบถามของโครงการวิจัยนี้สรุปได้เป็น 4 คือ ปัญหาการปกครองชั้น การร่วมมือกับครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน การจัดหาอุปกรณ์การสอน และการวัดผล

ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนฝึกสอน

ตารางที่ 32

ปัญหาของนักเรียนฝึกสอน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ขาดกลวิธีการสอนที่ดี	63	81.81
ขาดความแม่นยำในวิชาที่สอนและการใช้วัสดุ	58	75.32
ขาดการเตรียมการสอน	40	51.94
ขาดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและสถานะการณ์ใหม่ ๆ	36	46.75
ขาดการรวบรวมสถิติ	27	35.06
ขาดความสนใจที่ทำให้เด็กเชื่อถือ	26	33.76
ขาดเสียงที่เหมาะสม	21	27.27
อื่น ๆ เช่น ขาดประสบการณ์ในการเป็นครูที่ดี ขาดทางการเงิน ขาดครูพี่เลี้ยงที่ดี	21	27.27

ข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 32 จะเห็นได้ว่า อาจารย์นิเทศส่วนมาก (81 %) รายงานว่า นักเรียนฝึกสอนขาดกลวิธีการสอนที่ดี ขาดความแม่นยำในวิชาที่สอนและการใช้วัสดุ (75 %) ขาดการเตรียมการสอน (51 %) และขาดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและสถานะการณ์ใหม่ ๆ (46%)

ตารางที่ 33

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและปกครองชั้นเรียน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
เด็กขาดระเบียบวินัยที่ศึกษาก่อน ไม่มีกำหนดนโยบายในการควบคุม และปกครองนักเรียนตามแบบ ประชาธิปไตย	36	46.75
ไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล	35	45.45
ไม่มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก	27	35.06
ไม่สามารถทำรายงานและระเบียบสะสม	10	12.98
	5	6.49

ตารางที่ 33 จะเห็นได้ว่าอาจารย์นิเทศมีส่วนมาก (46 %) รายงานว่านักเรียนฝึกสอนมีปัญหาในการจัดและปกครองชั้นเรียน ตัวนักเรียนฝึกสอนไม่มีนโยบายในการควบคุมและปกครองชั้นเรียนตามแบบประชาธิปไตย (45 %) นอกจากนั้นเป็นเรื่องไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ไม่มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กและไม่สามารถทำรายงานและระเบียบสะสม

ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของครูและเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 34

ปัญหาของนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการร่วมมือของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนฝึกสอน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ครูพี่เลี้ยงปล่อยให้สอนคนเดียว โดยไม่ช่วยเหลือเท่าที่ควร	61	79.22
ไม่สามารถคอยตามหรือปรับความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยงได้	8	10.38
ไม่ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของครูพี่เลี้ยง	8	10.38
ไม่สามารถจะเข้ากับครูในโรงเรียนได้	4	5.19

ตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นี้เทศก์ 79 % รายงานว่าครูพี่เลี้ยงปล่อยให้ให้นักเรียนฝึกสอนสอนคนเดียวโดยไม่ช่วยเหลือเท่าที่ควร นอกจากนั้นเป็นเรื่องอื่น ๆ เช่น ไม่สามารถคอยตามหรือปรับความเข้าใจกับครูพี่เลี้ยงได้ (10 %) ไม่ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของครูพี่เลี้ยง (10 %)

ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

ตารางที่ 35

ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของนักเรียนฝึกสอน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ขาดวัสดุในการผลิตอุปกรณ์	44	57.14
ใช้อุปกรณ์ไม่เป็น	41	53.25
ไม่รู้จักแหล่งอุปกรณ์	31	40.26
ขาดเวลาในการผลิตอุปกรณ์	20	25.97
ผลิตอุปกรณ์ไม่เป็น	19	24.67

ตารางที่ 35 เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าอาจารย์นี้เทศกส่วนใหญ่ (57 %) รายงานว่า นักเรียนฝึกสอนมีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนเพราะขาดวัสดุในการผลิตอุปกรณ์ ใช้อุปกรณ์ไม่เป็น (53 %) ไม่รู้จักแหล่งอุปกรณ์ (40 %) ขาดเวลาในการผลิตอุปกรณ์ (25 %) และผลิตอุปกรณ์ไม่เป็น (24 %)

ปัญหาคำถามการวัดผล

ตารางที่ 36

ปัญหาในคำถามการวัดผลของนักเรียนฝึกสอน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จักวิธีการทดสอบเป็นเครื่องมือในการสอนและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก	52	67.53
เกิดความลำบากในการสร้างข้อทดสอบ	45	58.44
ไม่ทราบวิธีให้คะแนน	13	16.88
ไม่ชอบตรวจสอบและข้อสอบของนักเรียน	5	6.49

ตารางที่ 36 แสดงรายงานความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาคำถามการวัดผลของนักเรียนฝึกสอน อาจารย์นี้เทศกส่วนมาก (67 %) รายงานว่า นักเรียนฝึกสอนไม่รู้จักวิธีการทดสอบเป็นเครื่องมือในการสอนและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก เกิดความลำบากในการสร้างของทดสอบ (58 %) ไม่ทราบวิธีให้คะแนน (16 %) และไม่ชอบตรวจสอบ และข้อทดสอบของนักเรียน (6 %)

ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน

โดยทั่วไปงานพัฒนาหมู่บ้านของโครงการฝึกหัดครูชนบทมักจะได้รับผลสำเร็จคือพอสมควร แต่ก็มีงานบางอย่างที่เผชิญกับปัญหาและไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในการวิจัยนี้ได้ประมวลข้อมูลเกี่ยวกับงานที่หน่วยฝึกสอนประสบผลสำเร็จ และงานที่หน่วยฝึกสอนประสบปัญหาที่จะปรากฏอยู่ในตารางต่อไป

งานที่หน่วยฝึกสอนประสบผลสำเร็จ

ตารางที่ 37

งานที่หน่วยฝึกสอนทำแล้วได้ผล

ผลงาน	จำนวน	ร้อยละ
การตกแต่งบ้านเรือนให้สวยงาม	46	59.74
การอนามัยและสุขภาพ	45	58.44
การเกษตร	32	41.56
การฝึกความเป็นผู้นำ	19	24.67
โทรทัศน์	-	-
หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม	24	31.17

ตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่างานที่หน่วยฝึกสอนทำสำเร็จได้ผลคือตามรายงานของอาจารย์นี้เทศก์ คือ การตกแต่งบ้านเรือนให้สวยงาม (59.74%) การอนามัยและสุขภาพ (58%) และอื่น ๆ เช่น การเกษตร (41 %) หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม (31 %)

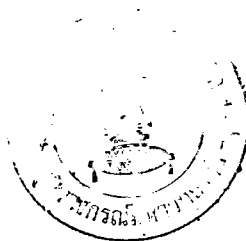
งานที่หน่วยฝึกสอนประสบปัญหา

ตารางที่ 38
ปัญหาที่หน่วยฝึกสอนประสบปัญหา

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
คนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้น	57	70.12
ท้องถิ่นขาดทรัพยากรธรรมชาติ	21	27.27
เข้ากับชาวบ้านไม่ได้	4	5.19
ไม่สามารถจะปรับตัวเข้ากับผู้นำของชุมชน	3	3.89
ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับฝ่ายสงฆ์	2	2.59

ตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่หน่วยฝึกสอนในชนบทประสบตามรายงานของอาจารย์นิเทศก์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้น (70.12%) และท้องถิ่นขาดทรัพยากรธรรมชาติ (27.27 %) มีเพียงจำนวนน้อยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไม่สามารถเข้ากับชาวบ้านได้ (5.19 %) ไม่สามารถจะปรับตัวเข้ากับผู้นำของชุมชน (3.89 %) และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับฝ่ายสงฆ์ (2.59 %)

งานที่ชนบทมีการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 39

การเปลี่ยนแปลงในชนบทที่มีหน่วยฝึกสอน

ความเปลี่ยนแปลง	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	51	66.23
เกิดความคิดริเริ่ม	43	55.84
ความร่วมมือระหว่างชาวบ้านด้วยกันเองดีขึ้น	40	51.94
เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน	36	46.75
สามารถช่วยตนเองได้	19	24.67

ตารางที่ 39 แสดงว่าอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่า ชนบทมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการได้รับความรู้เพิ่มเติม (66.23 %) เกิดความคิดริเริ่ม (55%) ความร่วมมือระหว่างชาวบ้านด้วยกันเองดีขึ้น (51%) เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน (46 %) และสามารถช่วยตัวเองได้ (24 %)

การประเมินผลงานด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 40

การประเมินผลงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ผลการปฏิบัติงานด้าน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>การพัฒนาโรงเรียนชนบทในโครงการ</u>										
1. การพัฒนาทางด้านอาคารสถานที่	15	19.48	35	45.45	18	23.37	5	6.49	2	2.59
2. การพัฒนาด้านการเรียนการสอน	7	9.09	32	41.55	32	41.55	5	6.49	-	-
3. การพัฒนาทางด้านการจัดและบริหาร	-	-	8	10.38	34	44.15	27	35.06	4	5.19
4. การปรับปรุงคุณภาพของครู	2	2.59	21	27.27	31	40.25	18	23.37	-	-
5. การพัฒนาทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ กับชุมชน	10	12.98	29	37.66	28	36.36	7	9.09	-	-
<u>การพัฒนาบัณฑิตนักเรียนครูในชนบท</u>										
6. การตกแต่งบ้านพัก	21	27.27	41	53.24	14	18.18	1	1.29	-	-
7. การกำหนดเกณฑ์การจัดบ้านพักที่ดี	10	12.98	37	48.05	28	36.34	1	1.29	-	-
8. การวางระเบียบที่จะต่องปฏิบัติในการ อยู่บ้านพัก	11	14.28	43	55.84	22	28.57	-	-	-	-

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ผลการปฏิบัติงานด้าน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. การจัดห้องนอน ห้องต่าง ๆ ตามความจำเป็น	5	6.49	34	44.15	32	41.55	4	5.19	-	-
10. การโซ่บานพักเป็นศูนย์ในการพัฒนาชุมชน การพัฒนาการเป็นผู้นำของชนบทในโครงการ	5	6.49	7	9.09	38	49.35	16	20.77	10	12.98
11. การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้าน	16	20.77	34	44.15	25	32.46	2	2.59	1	1.29
12. การส่งเสริมการอาชีพให้กับชนบท	1	1.29	8	10.38	25	32.46	29	37.66	8	10.38
13. การส่งเสริมการอนามัยและสุขภาพ	4	5.19	15	19.48	36	46.75	16	20.77	4	5.19
14. การส่งเสริมทางด้านโภชนาการ	2	2.59	13	16.88	30	38.96	24	31.16	6	7.79
15. การส่งเสริมทางด้านสันตนาการ	3	3.89	18	23.37	34	44.15	12	15.58	7	9.09
16. การส่งเสริมทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม	5	6.49	18	23.37	34	44.15	16	20.77	2	2.59
17. การส่งเสริมในการออกวารสารหมู่บ้าน	3	3.89	7	9.09	27	35.06	17	22.07	15	19.48
18. การส่งเสริมการทดแทนหมู่บ้านและบ้านเรือนในหอสวยงาม	3	3.89	10	12.98	33	42.85	17	22.07	7	9.09

การประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

งานในขอบข่ายของวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกหัดครูชนบทประกอบด้วย การพัฒนาโรงเรียนชนบท การพัฒนาบ้านพักนักเรียนครู และการพัฒนาการเป็นผู้นำของชนบทในโครงการ จากข้อมูลที่ประมวลไว้ในตารางที่ 40 ปรากฏว่าตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์ งานด้านพัฒนาโรงเรียนและบ้านพักนักเรียนครูในชนบทได้รับผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง "มาก" กับ "ปานกลาง" ส่วนในด้านพัฒนาการเป็นผู้นำของชนบทนั้นงานส่วนใหญ่ได้รับผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ "ปานกลาง" งานบางอย่างเช่นการส่งเสริมการอาชีพ และการส่งเสริมค่านิยมการยังไม่ได้รับผลสำเร็จก็เท่าที่ควร จากข้อมูลดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกหัดครูชนบทในปัจจุบันได้รับผลสำเร็จในด้านการพัฒนาโรงเรียนและการพัฒนาบ้านพักนักเรียนมากกว่าทางด้านการพัฒนาการเป็นผู้นำของชนบท

ข้อคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์

จากการที่ให้อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ให้ความคิดเห็นโดยเสรี ในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ โครงการฝึกหัดครูชนบทเกี่ยวกับกิจการที่ประสบผลสำเร็จ สรุปผลได้ดังนี้

ทางด้านกรเรียนการสอน ได้ปรับปรุงการเรียนการสอน รวมทั้งกลวิธีการสอนต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ในชนบท จัดห้องสมุด และหาหนังสือและอุปกรณ์ ทำหนังสืออ่านประกอบ ทำสมุดแบบฝึกหัด และ แก๊ซเด็กเรียนชา

ทางด้านตัวนักเรียนฝึกสอน ได้ทำการปรับปรุงเกี่ยวกับด้านเนื้อหาความรู้ การใช้ อุปกรณ์ และการดำเนินงานร่วมกับครูพี่เลี้ยง และบุคคลต่าง ๆ ในชนบท

ทางด้านอาคารสถานที่ ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนอาคารเรียน ทำสนามเด็กเล่น ทำที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้แก่คนในชุมชนนั้น ๆ

ทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ การอนามัยสุขภาพ โภชนาการ ช่วยให้บริการทางด้านข่าวสาร และการจัดนิเทศนาการให้

จากข้อคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในชนบทเห็นเกี่ยวกับงานที่ต้องการปรับปรุง โดยรีบด่วน เพื่อการดำเนินงานได้ผลดีพอที่จะสรุปได้ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน เพื่อให้งานบรรลุผลไปด้วยดี ควรจัดให้มีการสัมมนาครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงในชนบท ทางประมาณในการจัดหาตำรา และอุปกรณ์สำหรับโรงเรียนในชนบท พยายามส่งเสริมฐานะครูพี่เลี้ยง เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานได้ดี

ทางด้านตัวนักเรียนฝึกสอน ควรจัดสอนวิชาบางวิชาที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ สำหรับนำไปใช้ในการฝึกสอนในชนบทให้แก่แก่นักเรียนฝึกสอน

ทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ควรให้การศึกษแก่เด็กยากจน ช่วยครอบครัวที่ยากจน ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ให้การศึกษาแก่คนไทยที่พูดภาษาไทยไม่ได้

ทางด้านอาคารสถานที่ ควรจัดทำโรงอาหาร การประปา ห้องส้วม ให้แก่โรงเรียนฝึกสอน

สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่อาจารย์นิเทศก์ต้องการให้มีการปรับปรุงโดยเร่งด่วน

สรุป

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท พอสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เป็นชาย อายุเฉลี่ยประมาณ 34 ปี อาจารย์นิเทศก์ทั้งชายและหญิง สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดในระดับปริญญาตรี และเคยมีประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้ว ประมาณ 6 ปี ในงานด้านการนิเทศเฉลี่ยแล้ว 4 ปี
2. อาจารย์นิเทศก์ส่วนมากต้องการสอนในสถาบันฝึกหัดครู และยังมีหน้าที่รับผิดชอบอื่น ๆ อีก ซึ่งนอกเหนือไปจากงาน ด้านนิเทศ การฝึกสอนในชนบท ในการนิเทศ การฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ต้องรับผิดชอบนักเรียนฝึกสอนทั้งในด้านการให้คำแนะนำในการสอน การใช้อุปกรณ์ การวัดผล การควบคุมชั้นเรียน การพัฒนาชนบท และการมีสัมพันธภาพกับชาวบ้าน ส่วนตัวของอาจารย์นิเทศก์เองต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างสถาบันฝึกหัดครู กับ ชุมชน

3. การบริหารงานตามโครงการฝึกหัดครูชนบท ได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชนบทนั้น และบุคคลในสถาบันฝึกหัดครูเอง การดำเนินกิจการเกี่ยวกับชนบท ส่วนมากจะประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างนี้เทศก์เอง ได้รับความสะดวกในด้านการดำเนินคดีพอสมควร

4. ปัญหาในการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นี้เทศก์จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าส่วนมากขาดความรู้ทางด้านการพัฒนาชนบท การอบรมและสัมมนาครั้งนี้มีน้อย คนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้น ทำให้ยากแก่การพัฒนาชนบทตามโครงการที่วางไว้

5. จากความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่โครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครูที่ได้ทำไปแล้วนั้น ส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จมาก และปานกลาง งานที่ทำแล้วเป็นผลน่าพอใจของอาจารย์นี้เทศก์เป็นส่วนมาก

6. ผลจากข้อมูลที่ถามเกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอน พอประมวลได้ว่าวิชาบางวิชาสมควรจะเปิดให้เรียน ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา เพื่อนักเรียนฝึกสอนจะได้นำวิชาเหล่านั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานได้